

IV Міжнародна конференція “Українська діаспора Росії”, присвячена 5-річчю Українського історичного клубу Москви (1995—2000)

Конференція відбулася 7—9 квітня 2000 р. в приміщенні Культурного центру України в Москві. Організатори — Український історичний клуб Москви (УІК) і Український історико-філологічний інститут (УІФІ), за участю Культурного центру України в Москві, Об'єднання українців Росії, Бібліотеки української літератури — ось уже вчетверте під головуванням ректора УІФІ В. С. Ідзьо проводять науковий форум для українців світу в столиці Російської Федерації. Ця конференція зацікавила широке коло науковців з України, Чехії, Польщі, Литви, Білорусі. У ній взяли участь представники українських громад Республіки Татарстан, Асоціації українців Уралу, Кубані, Української громади Воронезької області. На адресу конференції прийшли привітання з США — від віце-президента Міжнародної Академії інформатизації, закордонного члена Ради УІК Б. Г. Чопика, від української громадськості США, пані О. Кудряшової-Чопик, від академіка М. Мушинки (Словакія), а також поздоровлення від українських громад з Республіки Башкортостан, Республіки Комі, Кольського півострова, Приморського краю, української громади в Республіці Хакасія. У конференції взяли участь науковці Московського державного університету, Російського державного гуманітарного університету, Московського державного відкритого педагогічного університету, Інституту історії РАН, інституту археології РАН, Інституту слов'янознавства, а також Національної Академії наук України, Інституту історії України НАНУ, Інституту українознавства, Академії інформатизації освіти Росії, Міжнародної Академії слов'янознавства, Міжнародної Академії Євразії, Міжнародної Академії інформатизації та багатьох інших. До присутніх звернувся з вступною промовою організатор і головуєчий конференції В. С. Ідзьо. Він сказав, що уже 5 років в Москві функціонує науково-освітня організація, яка займається дослідженням української історії, культури, зокрема проблемами української діаспори в Росії. Копітка праця членів УІК починає знаходити визнання в широкому українському світі, це спонукає нас більш професійно підходити до своїх наукових завдань. За 5 років УІК випустив 3 томи “Наукового вісника Українського історичного клубу”, створив Український історико-філологічний інститут. Вершиною діяльності є вступ УІК в Міжнародну Академію Євразії. Без сумніву, що всього цього клуб не зміг би досягти без підтримки з боку Об'єднання українців Росії, посольства України в РФ, Культурного центру України в

Москві (КЦУ), в якому УІК ось уже вдруге проводить свою наукову міжнародну конференцію. Зі словами привітання виступив генеральний директор КЦУ *П. С. Сергієнко*. Потім голова УІК *В. С. Ідзьо* розповів про майбутні плани очолюваної ним організації і про те, що вже зроблено. УІК зумів видрукувати I том “Українського історичного альманаху Росії” (1995 р.), 3 томи “Наукового вісника Українського історичного клубу”. Нині готується до випуску наступний том. Опубліковані наукові доробки українських вчених з Нижньокамська, Владивостока, Усурійська, Єкатеринбурга, Воронежа. Однак можливості клубу дуже обмежені, тому гості з Інституту історії України НАНУ, Інституту українознавства, Національного державного університету ім. Т. Г. Шевченка повинні подумати про подання клубу своєї допомоги. Потім виступив директор Інституту українознавства *П. П. Кононенко*. Він подякував за можливість висловити думки з приводу розвитку українознавства в Росії, однак зазначив, що Росія майже єдина країна в Європі, де українознавство не має державної підтримки. *П. П. Кононенко* запевнив, що Інститут українознавства продумає, як допомогти клубу. Слово для привітання було надане голові Об’єднання українців Росії *О. Руденку-Десняку*, який заявив, що у Росії з’являються сили, які розуміють необхідність задоволення національних і культурних потреб українців. Президент Міжнародної Академії Євразії (МАЄ) *Є. Є. Ширяєв* підкреслив, що свідченням успіхів УІК є прийняття його в МАЄ. Президія МАЄ бажала б, щоб УІК очолив Історичний відділ Академії. Конференцію привітав засновник газети “Нескорена Нація” *І. Кандиба*, довголітній політв’язень Радянської імперії.

Далі слово було надане гостю з Національного державного університету ім. Т. Г. Шевченка *Н. В. Терес*, яка привітала УІК з 5-літтям від імені історичного факультету. Україна і західна діаспора, наголосила вона, бажать, щоб клуб став ініціатором вирішення українських наукових справ в Росії. Уже сьогоднішні наукові доробки УІК виходять на міжнародний рівень. Від Інституту історії України НАНУ виступив *Г. Г. Єфименко*, який за дорученням заступника директора *С. В. Кульчицького* відзначив досягнення інституту за час незалежності Української держави у розбудові національної науки і освіти. Інститут історії, на думку українських істориків, в подальшому буде підтримувати наукові плани УІК.

В плані конференції було заявлено 74 доповідачі. Широку дискусію викликали доповіді, з якими виступили *П. П. Кононенко* — “Українознавство в країнах СНД і його розвиток” (Україна); *Г. Г. Єфименко* — “Національна політика ЦК ВКП(б) стосовно українців за межами України в 1930—1935 рр.” (Україна); *І. Б. Автушенко* — “Особливості культурного розвитку України в умовах тоталітаризму (20—30 рр.)” (Україна); *Є. Савенко* — “Українці в Нижньокамську” (Росія); *В. М. Кабузан* — “Українці в державах СНД та Балтії у XVIII—XX ст.” (Росія); *І. Б. Голуб* — “Мій батько Антоненко-Давидович” (Росія); *С. Г. Яковенко* — “Матеріали Ватиканських архівів з відносин Росії й України з Папством” (Росія); *В. І. Дудченко* — “Фонетична азбука та її місце в Євроазбучі як засіб соціального спілкування” (Росія); *Є. Є. Ширяєв* — “Ретроспективний аналіз міграційних процесів українського етносу за старими картами” (Росія); *В. В. Оліференко* — “Навчальна книжка для східної діаспори” (Україна); *М. Д. Скільський* — “Популяризація Шевченкової творчості в Росії” (Україна); *С. Федакаю* — “Проблеми генезису української діаспори Росії в контексті дивергенції українського і великоруського етносів” та ін.

Цікавою була і культурна програма для учасників конференції та гостей. Перед ними виступив московський симфонічний оркестр. Гості по-

клали квіти до пам'ятника Т. Г. Шевченку, побували на території української історичної пам'ятки "Мазепині палати", відвідали Українську церкву в Москві. В Бібліотеці української літератури відбулася творча зустріч з гостями і учасниками конференції.